

Cümle Bilgisi Nedir?

Çalışma Kağıdı

Cümle bilgisi, dilimizde kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturan kelime dizilerinin yapısını, öğelerini, türlerini ve işleyişini inceleyen dilbilim dalıdır.

Sorular

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamca olumludur?

- A) Bu işi yapamadım.
- B) Oraya hiç gitmedim.
- C) Sınavı geçtim.
- D) Seni asla unutmam.

2. 'Çocuk, parkta oynuyordu.' cümlesinin öğeleri sırasıyla nasıldır?

- A) Özne, Nesne, Yüklem
- B) Özne, Dolaylı Tümleç, Yüklem
- C) Özne, Zarf Tümleci, Yüklem
- D) Özne, Yüklem

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi devrik cümledir?

- A) Her sabah gazete okurum.
- B) Derin bir nefes aldı.
- C) Yarın bize gelecekmiş.
- D) Okula gitmedim bugün.

4. Aşağıdaki cümleleri anlamına göre inceleyiniz: 'Bugün hava çok güzel.', 'Kapıyı kapatır mısın?', 'Keşke bu sınavı kazansaydım.'

5. Aşağıdaki cümleleri yapısına göre inceleyiniz: 'Kitap okumayı çok severim.', 'Geldim ama seni bulamadım.', 'Çalışan başarılı olur.'

6. Tanımla: Cümle Nedir?

7. Tanımla: Anlamına Göre Cümle Çeşitleri Nelerdir?

8. Tanımla: Yapısına Göre Cümle Çeşitleri Nelerdir?

Cevap Anahtarı

1. C) Sınavı geçtim. — ‘Sınavı geçtim.’ cümlesi, gerçekleşen bir eylemi bildirdiği için anlamca olumludur. Diğer cümleler olumsuzluk eki almasa da anlamca olumsuzluk ifade etmektedir.
2. C) Özne, Zarf Tümlenci, Yüklem — ‘Çocuk’ özne, ‘parkta’ dolaylı tümlaç (yer bildiren) ve ‘oynuyordu’ yüklemdir.
3. D) Okula gitmedim bugün. — ‘Okula gitmedim bugün.’ cümlesinde yüklem sonda değil, ‘bugün’ zarf tümlenci sonda yer almıştır. Bu nedenle devrik cümledir.
4. 1. 'Bugün hava çok güzel.' cümlesi bir durumu bildirdiği için 'bildirme cümlesi'dir. 2. 'Kapıyı kapatır mısın?' cümlesi bir eylem isteme belirttiği için 'istek cümlesi'dir. 3. 'Keşke bu sınavı kazansaydım.' cümlesi bir dilek belirttiği için 'dilek cümlesi'dir.
5. 1. 'Kitap okumayı çok severim.' cümlesi tek yüklemlı olduğu için 'basit cümle'dir. 2. 'Geldim ama seni bulamadım.' cümlesi birden fazla yüklemi bağlaçla bağladığı için 'bağlı cümle'dir. 3. 'Çalışan başarılı olur.' cümlesi bir filimsi (sıfat-filil) içerdığı için 'birleşik cümle'dir.
6. Duygu, düşünce veya dilekleri tam olarak anlatan kelime dizisidir.
7. Bildirme (Haber) Cümleleri, Dilek Cümleleri (İstek, Gereklilik, Şart), Soru Cümleleri, Emir Cümleleri.
8. Basit Cümle, Birleşik Cümle (Girişik, Kurallı Birleşik, Karmaşık), Bağlı Cümle, Sıralı Cümle.

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.